

**Wykaz potencjalnych przestępstw i wykroczeń
mogących stanowić element naruszeń porządku prawnego w związku z kampanią wyborczą
(charakterystyka wykroczeń, zasady stosowania postępowania mandatowego
i postępowania przyspieszonego)**

I. Przestępstwa przeciwko wyborom i referendum stypizowane są w rozdziale XXXI ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku Kodeks karny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1600, z późn. zm.) oraz w dziale IX ustawy z dnia 5 stycznia 2011 roku Kodeks wyborczy.

II. W zależności od osoby sprawcy (pełnoletni/nieletni) Policja realizując ustawowe obowiązki wynikające z *ustawy o Policji*, w zakresie wykrywania przestępstw i wykroczeń oraz ścigania ich sprawców, podejmuje działania na podstawie obowiązujących przepisów w tym m.in. w zakresie prawa wykroczeń.

Zgodnie z art. 1 *ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń* (Dz. U. z 2019 r. poz. 821, z późn. zm.), wykroczeniem jest zawiniony czyn człowieka, szkodliwy społecznie, zabroniony pod groźbą kary aresztu, ograniczenia wolności, grzywny do 5000 zł lub nagany.

Mając powyższe na uwadze należy wskazać wykroczenia, które mogą być popełniane przez potencjalnych sprawców, jak też możliwe sposoby reakcji Policji na zaistniałe zdarzenia.

Potencjalne wykroczenia, które mogą być popełniane w związku z kampanią wyborczą.

Ustawa – Kodeks wykroczeń:

Wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu

- art. 63a – nielegalne umieszczanie ogłoszeń
- art. 63b – nielegalne umieszczanie reklam

Wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym

- art. 67 – usuwanie, uszkodzanie ogłoszeń

Wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej

- art. 141 – używanie słów nieprzyzwoitych, umieszczanie nieprzyzwoitych ogłoszeń, napisów lub rysunków

Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2019 r. poz. 684, z późn. zm.)

- **art. 494 § 1.** Kto, w związku z wyborami, prowadzi agitację wyborczą:

- 1) na terenie urzędów administracji rządowej lub administracji samorządu terytorialnego bądź sądów,
- 2) na terenie zakładów pracy w sposób i w formach zakłócających ich normalne funkcjonowanie,
- 3) na terenie jednostek wojskowych lub innych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej lub oddziałów obrony cywilnej bądź skoszarowanych jednostek podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych,
- 4) w lokalu wyborczym lub na terenie budynku, w którym lokal się znajduje
  - podlega karze grzywny.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto prowadzi agitację wyborczą na terenie szkół wobec uczniów.

- **art. 495 § 1.** Kto, w związku z wyborami:

- 1) umieszcza plakaty i hasła wyborcze na ścianach budynków, przystankach komunikacji publicznej, tablicach i słupach ogłoszeniowych, ogrodzeniach, latarniach, urządzeniach energetycznych, telekomunikacyjnych i innych bez zgody właściciela lub zarządcy nieruchomości, obiektu albo urządzenia,
- 2) przy ustawianiu własnych urządzeń ogłoszeniowych w celu prowadzenia kampanii wyborczej narusza obowiązujące przepisy porządkowe,

- 3) umieszcza plakaty i hasła wyborcze w taki sposób, że nie można ich usunąć bez powodowania szkód,
- podlega karze grzywny.

§ 2. Tej samej karze podlega:

- 1) pełnomocnik wyborczy, który w terminie 30 dni po dniu wyborów nie usunie plakatów i haseł wyborczych oraz urządzeń ogłoszeniowych ustawionych w celu prowadzenia kampanii, zastrzeżeniem art. 110 § 6a (obowiązek ten nie dotyczy sytuacji, w której plakaty i hasła wyborcze oraz urządzenia ogłoszeniowe ustawione w celu prowadzenia agitacji wyborczej znajdują się na nieruchomościach, obiektach lub urządzeniach niebędących własnością Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych, jednostek samorządu terytorialnego, ich związków lub stowarzyszeń, komunalnych osób prawnych oraz spółek, w których większość akcji lub udziałów ma Skarb Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki, oraz fundacji utworzonych przez organy władzy publicznej, a pozostawienie plakatów i haseł wyborczych oraz urządzeń ogłoszeniowych po upływie terminu 30 dni po dniu wyborów, nastąpi za zgodą właściciela;
- 2) osoba będąca redaktorem w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. - Prawo prasowe, która dopuszcza do niewykonania obowiązku umieszczenia w informacjach, komunikatach, apelach i hasłach wyborczych, ogłaszanych w prasie drukowanej na koszt komitetów wyborczych wskazania przez kogo są opłacane i od kogo pochodzą.
- **art. 496.** Kto, w związku z wyborami, nie umieszcza w materiałach wyborczych wyraźnego oznaczenia komitetu wyborczego od którego pochodzą
- podlega karze grzywny.
  - **art. 503.** Kto, w związku z wyborami, udziela korzyści majątkowej jednego komitetu innemu komitetowi wyborczemu
- podlega karze grzywny od 1.000 do 10.000 zł.
  - **art. 505 § 1.** Pełnomocnik finansowy komitetu wyborczego, który w związku z wyborami nie dopełnia obowiązku gromadzenia środków finansowych na rachunku bankowym
- podlega karze grzywny.
- § 2. Tej samej karze podlega, kto nie wprowadza zastrzeżenia do umowy rachunku bankowego zawartej przez niego w imieniu komitetu wyborczego o wymaganym ustawą sposobie dokonywania wpłat na rzecz komitetu wyborczego oraz dopuszczalnym źródle pozyskiwania środków finansowych przez komitet wyborczy, a także o dopuszczalnym terminie dokonywania wpłat.
- **art. 505a.** Pełnomocnik finansowy komitetu wyborczego, który w związku z wyborami nie dopełnia obowiązku prowadzenia, umieszczania na stronie internetowej lub uaktualniania rejestru zaciągniętych kredytów lub rejestru wpłat osób fizycznych
- podlega karze grzywny.

Charakterystyka wybranych wykroczeń, zasady stosowania postępowania mandatowego i postępowania przyspieszonego.

Ustawa – Kodeks wykroczeń

Art. 63a k.w. – nielegalne umieszczanie ogłoszeń

Wykroczenie z art. 63a k.w. zagrożone jest karą ograniczenia wolności albo grzywny. W § 2 tego przepisu przewidziano możliwość orzeczenia środka karnego w postaci przepadku przedmiotów służących lub przeznaczonych do popełnienia wykroczenia, choćby nie stanowiły własności sprawcy, oraz nawiązkę w wysokości do 1500 zł lub obowiązek przywrócenia do stanu poprzedniego. Jeśli zatem na miejscu działania sprawcy została przez niego naprawiona szkoda lub nastąpiło przywrócenie do stanu poprzedniego, a tym samym nie będzie podstaw do orzeczenia wspomnianych wyżej środków karnych, możliwe jest zastosowanie postępowania mandatowego na ogólnych zasadach (tj. nałożenie grzywny w granicach od 20 do 500 zł). Natomiast jeśli zajdzie przeszkoda do zastosowania postępowania

mandatowego należy przeprowadzić czynności wyjaśniające w oparciu o przepis art. 54 k.p.w. i skierować wniosek o ukaranie do sądu.

Art. 63b k.w. – nielegalne umieszczanie reklam

Powyższy przepis został wprowadzony do kodeksu wykroczeń ustawą z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. z 2015 r., poz. 774).

Zgodnie z przepisem, sankcjonowane jest zachowanie polegające na:

- naruszeniu warunków sytuowania reklamy określonych w art. 42a ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2068, z późn. zm.);
- naruszeniu warunków umieszczania reklamy o gabarytach większych niż dopuszczalne lub wykonane z wyrobów innych niż dopuszczalne.

Ustawodawca wskazał, iż pod pojęciem reklamy należy rozumieć umieszczone w polu widzenia użytkownika drogi:

- tablice reklamowe (wraz z elementami konstrukcyjnymi i zamocowaniami),
- urządzenie reklamowe (przedmiot materialny przeznaczony lub służący ekspozycji reklamy wraz z jego elementami konstrukcyjnymi i zamocowaniami, innego niż tablica reklamowa),
- inny nośnik informacji wizualnej niebędący znakiem drogowym, ustawionym przez gminę znakiem informującym o obiektach zlokalizowanych przy drodze (w tym obiektach użyteczności publicznej, znakiem informującym o formie ochrony zabytków lub tablicą informacyjną o nazwie formy ochrony przyrody).

Wymogi dotyczące reklam określone zostały w różnych aktach prawnych, w tym również aktach prawa miejscowego. I tak m.in. nie jest dopuszczalne wyświetlanie na reklamie widocznej z drogi ruchomych obrazów; stosowanie efektów wizualnych i przerw pomiędzy kolejno wyświetlanymi informacjami, dodatkowo minimalny czas prezentacji informacji wizualnej musi być dłuższy niż 10 sekund. (art. 42a ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych).

Wykroczenie określone w art. 63b zagrożone jest karą ograniczenia wolności lub grzywny. Ponadto, w przypadku naruszenia omawianego przepisu przewidziana została możliwość orzeczenia środka karnego w postaci przepadku przedmiotów służących lub przeznaczonych do popełnienia wykroczenia, choćby nie stanowiły własności sprawcy, lub obowiązek przywrócenia do stanu poprzedniego. Jeśli zatem nie będzie podstaw do orzeczenia wspomnianych wyżej środków karnych, możliwe jest zastosowanie postępowania mandatowego na ogólnych zasadach (tj. nałożenie grzywny w granicach od 20 do 500 zł). Natomiast jeśli zajdzie przeszkoda do zastosowania postępowania mandatowego należy przeprowadzić czynności wyjaśniające w oparciu o przepis art. 54 k.p.w. i skierować wniosek o ukaranie do sądu.

Art. 67 k.w. – usuwanie, uszkodzanie ogłoszeń

Zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia to wykroczenie objęte jest tzw. taryfikatorem i umożliwia zastosowanie postępowania mandatowego zgodnie z zapisami rozdziału 17 k.p.w. Wysokość grzywny za wykroczenie z art. 67 § 1 k.w. w postępowaniu mandatowym wynosi w tym przypadku 150 zł. Należy zauważyć, że ustawodawca dopuszcza również przeprowadzenie czynności wyjaśniających w oparciu o przepis art. 54 k.p.w. i skierowania wniosku o ukaranie do sądu.

Art. 141 k.w – używanie słów nieprzyzwoitych, umieszczanie nieprzyzwoitych ogłoszeń, napisów lub rysunków

Zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia przedmiotowe wykroczenie jest objęte tzw. taryfikatorem i umożliwia zastosowanie postępowania mandatowego zgodnie z zapisami rozdziału 17 k.p.w. Grzywna nałożona za to wykroczenie w drodze mandatu karnego może oscyłować jedynie w granicach od 50

do 100 zł. Należy zauważyć, że ustawodawca w w/w przypadku dopuszcza również przeprowadzenie czynności wyjaśniających w oparciu o przepis art. 54 k.p.w. i skierowanie wniosku o ukaranie do sądu.

Ustawa – Kodeks wyborczy

Wykroczenia stypizowane w kodeksie wyborczym nie zostały ujęte w załączniku do *rozporządzenia*. Z uwagi na powyższe, w przypadku naruszenia wskazanych przepisów możliwe jest zastosowanie postępowania mandatowego na ogólnych zasadach (tj. nałożenie grzywny w granicach od 20 do 500 zł), za wyjątkiem przepisów art. 503, który przewiduje karę grzywny w wysokości od 1.000 zł do 10.000 zł. Ponadto, ustawodawca daje możliwość przeprowadzenia czynności wyjaśniających w oparciu o przepis art. 54 k.p.w. i skierowania wniosku o ukaranie do sądu.

Postępowanie mandatowe

Zgodnie z treścią art. 95 § 1 k.p.w. postępowanie mandatowe prowadzi Policja, a inne organy, gdy przepis szczególny tak stanowi.

W postępowaniu mandatowym, zgodnie z dyspozycją art. 96 § 1 k.p.w., można nałożyć grzywnę w wysokości do 500 zł, a w przypadku kumulatywnego zbiegu przepisów ustawy, o którym mowa w art. 9 § 1 k.w., do 1.000 zł.

W drodze mandatu karnego nie nakłada się grzywny za wykroczenia, za które należałoby orzec środek karny, a także w wypadku zbiegu odpowiedzialności za przestępstwo i wykroczenie, określonym w art. 10 § 1 k.w. W sytuacji kumulatywnego zbiegu przepisów ustawy, o którym mowa w art. 9 § 1 k.w. nałożenie grzywny w drodze mandatu karnego jest możliwe jedynie, gdy w zakresie wszystkich naruszonych przepisów postępowanie mandatowe jest dopuszczalne.

W postępowaniu mandatowym, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, funkcjonariusz uprawniony do nakładania grzywny w drodze mandatu karnego może ją nałożyć jedynie, gdy:

- schwytano sprawcę wykroczenia na gorącym uczynku lub bezpośrednio po popełnieniu wykroczenia,
- stwierdzi popełnienie wykroczenia, w szczególności za pomocą przyrządu kontrolno-pomiarowego lub urządzenia rejestrującego, a sprawca nie został schwytany na gorącym uczynku lub bezpośrednio potem, i nie zachodzi wątpliwość co do sprawcy czynu, w tym także, w razie potrzeby, po przeprowadzeniu w niezbędnym zakresie czynności wyjaśniających, podjętych niezwłocznie po ujawnieniu wykroczenia. (art. 97 k.p.w.).

Aby możliwe było wdrożenie postępowania mandatowego, zaistnieć muszą przesłanki dopuszczające stosowanie tego postępowania, a także nie może zaistnieć żadna przesłanka ujemna takiego postępowania.

Przesłanki dodatnie postępowania mandatowego to:

- podleganie wykroczenia postępowaniu mandatowemu (tj. za wykroczenie jest przewidziana kara grzywny),
- brak wątpliwości co do faktu popełnienia wykroczenia i osoby sprawcy,
- uznanie za wystarczającą grzywny w wysokości od 20 do 500 zł, a w przypadku zbiegu przepisów do 1000 zł,
- wyrażenie przez sprawcę zgody na przyjęcie mandatu karnego.

Istotnym dla postępowania mandatowego jest zwłaszcza fakt wyrażenia zgody na przyjęcie mandatu karnego przez sprawcę wykroczenia, a także uznanie przez funkcjonariusza organu mandatowego, że grzywna w wysokości od 20 do 500 zł będzie wystarczającym środkiem represji i będzie ona adekwatna do społecznej szkodliwości czynu i winy sprawcy.

Niemniej ważnym jest to, że żaden przepis nie stanowi, że policjant zawsze najpierw musi nałożyć grzywnę w drodze mandatu karnego, a dopiero w przypadku odmowy przyjęcia mandatu kierować wniosek o ukaranie do sądu.

W sytuacji, gdy wykroczenie znajduje się w tzw. taryfikatorze mandatów karnych, nie oznacza to obligatoryjności stosowania postępowania mandatowego. Wskazuje jedynie na wysokość grzywny, w przypadku wyboru takiego trybu postępowania.

Nażenie grzywny w drodze mandatu karnego nie może nastąpić po upływie 60 dni od dnia ustalenia sprawcy wykroczenia.

Funkcjonariusz nakładający grzywnę jest obowiązany wskazać jej wysokość, określić zachowanie stanowiące wykroczenie, czas i miejsce jego popełnienia oraz kwalifikację prawną, a także poinformować sprawcę wykroczenia o prawie odmowy przyjęcia mandatu karnego i o skutkach prawnych takiej odmowy.

Z treści art. 98 § 1 k.p.w. wynika, że postępowaniu mandatowym można nakładać grzywnę w drodze mandatu karnego:

- wydawanego ukaranemu po uiszczeniu grzywny bezpośrednio funkcjonariuszowi, który ją nałożył (gotówkowego);
- kredytowanego, wydawanego ukaranemu za potwierdzeniem odbioru;
- zaocznego.

Mandatem karnym wydawanym ukaranemu po uiszczeniu grzywny bezpośrednio funkcjonariuszowi, który ją nałożył, może być nałożona grzywna jedynie wobec osoby czasowo przebywającej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub niemającej stałego miejsca zamieszkania albo pobytu. Mandat taki staje się prawomocny z chwilą uiszczenia grzywny funkcjonariuszowi, który ją nałożył.

Mandatem karnym kredytowanym, wydawanym ukaranemu za potwierdzeniem odbioru, może być nałożona grzywna jedynie wobec osoby na stałe przebywającej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub mającej stałe miejsce zamieszkania lub pobytu albo mającej miejsce stałego zamieszkania lub pobytu na terytorium innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej. Osoba ukarana powinna zostać pouczone o obowiązku uiszczenia grzywny w terminie 7 dni od daty przyjęcia mandatu oraz o skutkach nieuiszczenia grzywny w terminie. Staje się on prawomocny z chwilą pokwitowania jego odbioru przez ukaranego.

Grzywna nałożona mandatem karnym gotówkowym lub kredytowanym, może być uiszczona w formie bezgotówkowej, za pomocą karty płatniczej lub innego instrumentu płatniczego, o ile funkcjonariusz ją nakładający dysponuje odpowiednim urządzeniem do autoryzacji rozliczeń. Grzywnę uważa się za uiszczoną z chwilą potwierdzenia dokonania płatności uzyskanego z urzędnika do autoryzacji rozliczeń. W przypadku uiszczenia grzywny w tej formie, koszty związane z autoryzacją transakcji i przekazem środków na właściwy rachunek bankowy ponosi ukarany. Funkcjonariusz informuje ukaranego o możliwości uiszczenia grzywny we wskazanej wyżej formie oraz o kosztach ponoszonych przez ukaranego w związku ze skorzystaniem z tego sposobu płatności.

Mandatem karnym zaocznym można nałożyć grzywnę w razie stwierdzenia wykroczenia, którego sprawcy nie zastano na miejscu jego popełnienia, gdy nie zachodzi wątpliwość co do osoby tego sprawcy; mandat taki pozostawia się wówczas w takim miejscu, aby sprawca mógł go niezwłocznie odebrać. Mandat taki powinien wskazywać organ, na rzecz którego, w terminie 14 dni ukarany może uiścić grzywnę, oraz informować o skutkach jej nieuiszczenia w tym terminie. Staje się on prawomocny z chwilą uiszczenia grzywny we wskazanym terminie.

W razie odmowy przyjęcia mandatu karnego lub nieuiszczenia w wyznaczonym terminie grzywny nałożonej mandatem zaocznym, organ, którego funkcjonariusz nałożył grzywnę, występuje do sądu z wnioskiem o ukaranie. We wniosku tym należy wówczas zaznaczyć, że obwiniony odmówił przyjęcia mandatu albo nie uiścił grzywny nałożonej mandatem zaocznym, i w miarę możliwości podać także przyczyny odmowy jego przyjęcia (art. 99 k.p.w.).

Postępowanie przyspieszone

Zgodnie z postanowieniami *ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia* istnieje możliwość stosowania postępowania przyspieszonego, w trakcie którego stosuje się przepisy o postępowaniu zwyczajnym, chyba że przepisy rozdziału 15 k.p.w. stanowią inaczej.

Postępowanie przyspieszone stosuje się do osób:

- niemających stałego miejsca zamieszkania lub miejsca stałego pobytu, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że rozpoznanie sprawy w postępowaniu zwyczajnym będzie niemożliwe lub znacznie utrudnione,
- przebywających jedynie czasowo na terytorium RP, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że rozpoznanie sprawy w postępowaniu zwyczajnym będzie niemożliwe lub znacznie utrudnione.

Postępowanie przyspieszone stosuje się także, na podstawie art. 90 § 3 k.p.w. wobec sprawców niżej określonych wykroczeń, popełnionych w związku z imprezą masową, o której mowa w przepisach o bezpieczeństwie imprez masowych:

- przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu, określonych w art. 50, art. 50a, art. 51 i art. 52a k.w.,
- przeciwko mieniu i urządzeniom użytku publicznego, określonych w art. 124 i art. 143 k.w.

Postępowanie przyspieszone stosuje się ponadto, gdy ustawa tak stanowi. Takiego rodzaju postępowania nie stosuje się wobec osób podlegających orzecznictwu sądów wojskowych.

Wobec sprawców wyżej wymienionych wykroczeń, w postępowaniu przyspieszonym orzeka się tylko wówczas, gdy sprawca został ujęty na gorącym uczynku lub bezpośrednio po popełnieniu wykroczenia i niezwłocznie doprowadzono go do sądu. W takich przypadkach istnieje możliwość zatrzymania sprawcy wykroczenia i doprowadzenia do sądu.

Zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 stycznia 2019 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 76, sygn. akt SK 6/16) w przypadku popełnienia wykroczenia zagrożonego wyłącznie karą grzywny przez osobę przebywającą jedynie czasowo na terytorium RP, a której tożsamość została ustalona, brak jest możliwości zatrzymania takiej osoby na podstawie przesłanki określonej w art. 45 § 1 pkt 1 k.p.w.

W przedmiotowej sytuacji, o ile nie będzie możliwe i celowe zastosowanie środków oddziaływania wychowawczego, o których mowa w art. 41 k.w., czy też zastosowanie postępowania mandatowego na podstawie art. 98 § 2 lub § 3 k.p.w. (np. z uwagi na brak zgody sprawcy wykroczenia na przyjęcie mandatu karnego), a zasadnym będzie przeprowadzenie postępowania przyspieszonego (z uwagi na istnienie uzasadnionej obawy, że postępowanie w trybie zwyczajnym będzie niemożliwe lub znacznie utrudnione), należy posilkować się przepisami art. 91 § 2a – 4 k.p.w.

Zgodnie z postanowieniami art. 91 § 3 k.p.w. można odstąpić od zatrzymania i przymusowego doprowadzenia sprawcy do sądu, zobowiązując go do stawienia się w sądzie w wyznaczonym czasie i miejscu. W takim przypadku Policja i Straż Graniczna mogą zatrzymać sprawcy paszport lub inny dokument uprawniający do przekroczenia granicy, który wraz z wnioskiem o ukaranie przekazują sądowi.

Jednocześnie, w myśl art. 92 k.p.w., w postępowaniu przyspieszonym:

- wniosek o ukaranie może ograniczyć się do wymogów określonych w art. 57 § 2 i § 3 pkt 1 i 3 k.p.w. – może też być złożony ustnie do protokołu,
- sąd bez zbędnej zwłoki przystępuje do rozpoznania sprawy, zaznaczając w protokole, że prowadzi ją w trybie przyspieszonym oraz odnotowując godzinę doprowadzenia obwinionego;
- sąd zobowiązuje obwinionego do pozostania do dyspozycji sądu do zakończenia rozprawy pod rygorem wydania orzeczenia pod jego nieobecność; tak wydanego wyroku nie uważa się za zaoczny;
- w razie przerwania rozprawy na okres dłuższy niż 3 dni sprawę rozpoznaje się w postępowaniu zwyczajnym;
- uzasadnienie wyroku sporządza się tylko na wniosek strony złożony ustnie do protokołu rozprawy bezpośrednio po ogłoszeniu wyroku;
- termin do wniesienia środka odwoławczego wynosi 3 dni i biegnie od daty doręczenia wyroku z uzasadnieniem;

- sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę najpóźniej w ciągu miesiąca od daty jej wpływu do tego sądu.

W razie ustalenia, że brak jest warunków uzasadniających prowadzenie sprawy w trybie przyspieszonym:

- prezes sądu przed wszczęciem postępowania zwraca oskarżycielowi wniosek o ukaranie do uzupełnienia braków formalnych, gdy wniosek ten ograniczał się do wymogów wskazanych w art. 92 § 1 pkt 1 k.p.w., jeżeli jednak wniosek o ukaranie odpowiada wymogom określonym w art. 57 § 2-4 k.p.w., rozpoznaje się go w postępowaniu zwyczajnym;
- sąd wydaje postanowienie o zmianie trybu na zwyczajny, gdy brak podstaw do prowadzenia postępowania przyspieszonego ustalono po wszczęciu postępowania.

Dążąc do zapewnienia niepodważalnego materiału dowodowego na potrzeby prowadzonych czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia niezbędnym jest wykorzystywanie dostępnych materiałów filmowych, pochodzących w szczególności z nagrań:

- własnych Policji,
- miejskiego systemu monitoringu oraz systemów monitoringu poszczególnych obiektów (np. szkoły, instytucje, etc.).

Szczegółowe informacje na temat wyborów do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 13 października 2019 r. znajdują się na stronie Państwowej Komisji Wyborczej <https://pkw.gov.pl>.

PAŃSTWOWA KOMISJA WYBORCZA

ul. Wiejska 10

00-902 Warszawa

tel. 22-695-26-41; 22-695-23-70; 22-695-25-44

fax. 22-622-35-71; 22-629-39-59

adres e-mail: biuro@kbw.gov.pl

